

Naar de grenzen van muzikale opwinding

KLASSIEK

LIDY BLIJDORP
JOURNEYERS
(Rubicon)

Als de berg niet tot Mohammed komt, zal Mohammed tot de berg gaan, moet celliste Lidy Blijdorp hebben gedacht toen zich bij haar een diepe wens openbaarde muziek van Maurice Ravel op haar instrument te spelen. Het probleem was namelijk dat Ravel weinig voor de cello heeft geschreven. Er is het *Pianotrio*, er is de *Sonate voor viool en cello*, in de *Chansons madécasses* zit een cello, net als in het *Strijkkwartet*, maar er zijn geen solosonate of een celloconcert. Dan kun je als cellist grofweg twee dingen doen. Je kunt gaan stampvoeten en wat serviesgoed tegen de muren smijten of je kunt het lot in eigen hand nemen en er zelf voor zorgen dat er in het werk van Ravel een cello zit. En dan worden er opeens wonderen mogelijk.

Wervelende lijntjes

Zo'n wonder dient zich meteen aan als eerste stuk op Blijdorps debuut-cd *Journeymers*. Samen met pianist Julien Brocal speelt ze een eigen bewerking van *Lever du jour* uit *Daphnis et Chloé* en alle mogelijke reserves die je had toen je die titel zag staan, zijn onmiddellijk verdwenen zodra je de cd opzet. Het punt is: *Lever du jour* is een van de mooiste werken die Ravel ooit componeerde. Als orkestrale sfeerschets waarin hij het krieken van de dag heeft verklankt, is het onovertroffen. Hoe kunnen een cello en een piano nou al die orkeststemmen vervangen, die met zinderende guirlandes het ontwakken van

de natuur verbeelden? Het is razendknap hoe Blijdorp door sluw gebruik te maken van flageoletglissando's al die wervelende lijntjes van de houtblazers weet neer te zetten. En als de hoofdmelodie inzet, hou je net als bij de orkestversie de adem in. Het helpt natuurlijk dat ze het schitterend spelen, Blijdorp en Brocal.

Volledig overtuigend zijn ook *Malagueña* en *Habanera* uit de *Rapsodie espagnole* – in de *Habanera* zoekt Blijdorp de uiterste grenzen op van muzikale opwinding, waarbij pure klankschoonheid op de tweede plaats komt. Je zou kunnen zeggen dat ze hier waarachtig speelt in de geest van haar mentor, de grote Anner Bijlsma, wiens cello ze na zijn overlijden in bruikleen heeft gekregen.

Aards en enerverend

Samen met violiste Rosanne Philipens stort Blijdorp zich vervolgens op de *Sonate voor viool en cello*. Opnieuw is dit een prachtige uitvoering, fraai van sfeer, kleur, opbouw en samenspel in het langzame deel, terwijl in de finale, *Vif, avec entrain*, de vlammen uit de instrumenten lijken te slaan.

Op een cd van een celliste is de ruim een half uur durende *Sonate voor cello solo* van Zoltán Kodály vanzelfsprekend de hoofdmaaltijd. Blijdorp opteert voor een lezing die niet alleen heerlijk ruig, aards en geweldig enerverend is, maar ze weet ook in het *Adagio con grand' espressione* een diep gevoel van eenzaamheid en vertwijfeling op te roepen. Door soms bijna onhoorbaar zacht te spelen, trekt ze de luisteraar helemaal de muziek in. Betoverend is het woord.

Erik Voermans

**Als de hoofdmelodie
inzet, hou je net als
bij de orkestversie
de adem in**